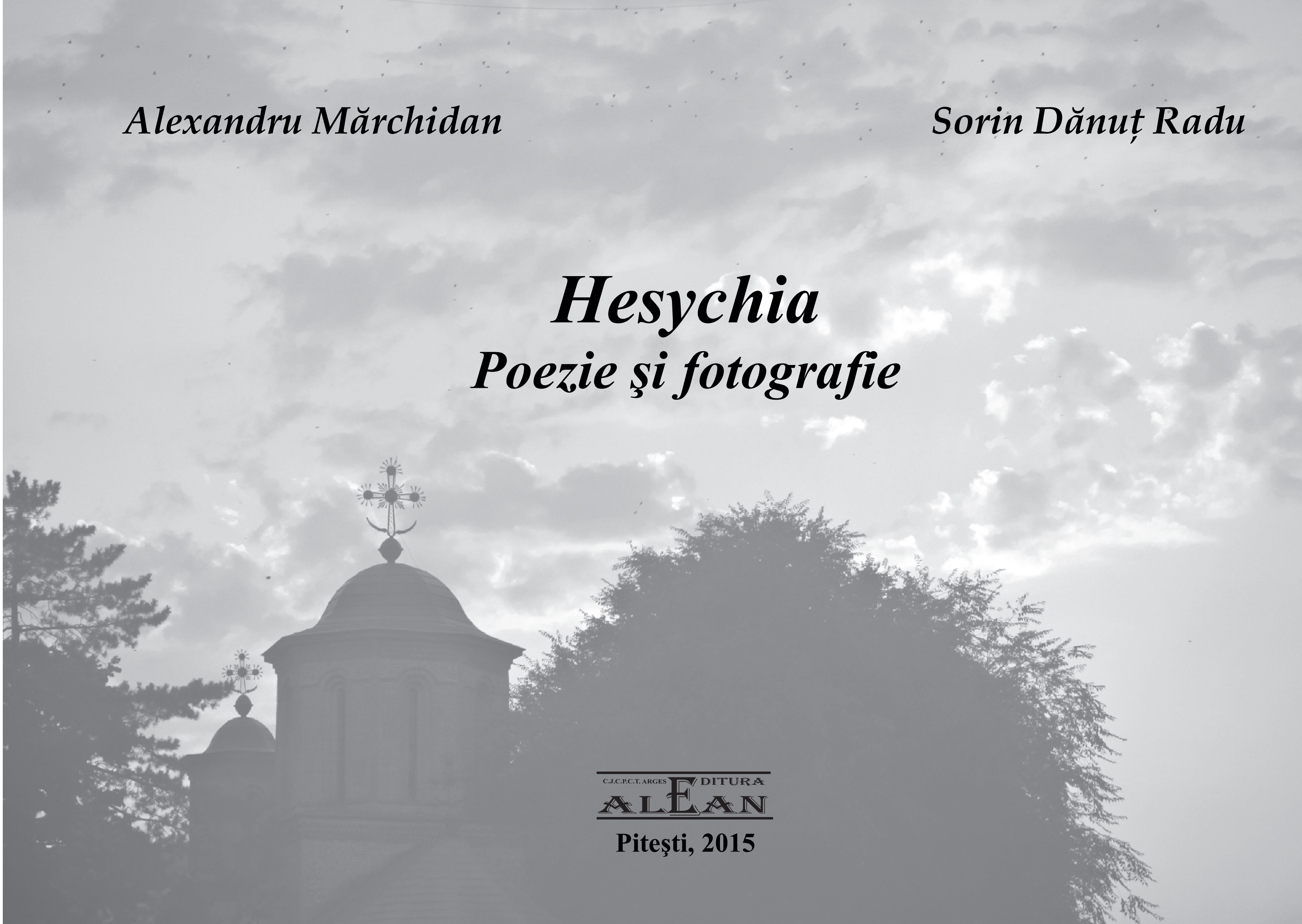
Alexandru Mărchidan

Sorin Dănuț Radu

Hesychia

Poezie şi fotografie

C.J.C.P.C.T. ARGEŞ EDITURA ALEAN

Piteşti, 2015

Consiliul Judeţean Argeş

Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Argeş

Manager: lect. univ. dr. Sorin Mazilescu

Fotografii şi tehnoredactare: Sorin Dănuţ Radu
Corectură: Alexandru Mărchidan
Fotografie copertă: Catedrala „Sfântul Gheorghe” din Piteşti
Layout copertă: Sabin Prodan
Post-procesare imagini: Marius Ciurcu
Lector: dr. Magda Grigore

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
MĂRCHIDAN, ALEXANDRU
Hesychia / Alexandru Mărchidan, Sorin Dănuţ Radu. - Piteşti : Alean, 2015
ISBN 978-973-8170-14-8

I. Radu, Sorin Dănuţ

821.135.1-1

Tipărit la **S.C. UNIVERSAL COLOR S.A.**
Strada Victoriei, Piteşti, Argeş, 110016,
Telefon 0248.215.788.

Memoriei poetului Daniel Turcea

Motto:

Arta este o formă de rugăciune.

(Andrei Tarkovski)

Revelaţii şi (foto)grafii

Hesychia se încadrează într-o categorie aparte a mărturisirilor artistice, făcând cititorul să se apropie, să se ataşeze şi să participe cu propriile emoţii sufleteşti la *boleroul liric* înlănţuit de-a lungul paginilor. Doi autori, două (auto)portrete simpatetice, într-o formulă inspirată, ambii participând diferit la ceea ce Bachelard ar fi numit *fenomenologia sufletului* revelat prin artă. Diferiţi şi totuşi asemănători prin încercarea şi căutarea de a transforma mărturia concret autobiografică în meditaţie ingenioasă asupra contextului larg ontologic. Cu această formulă mai puţin uzitată, cartea devine un album liric, *un document* al stărilor sufleteşti complementare sau capabile să intre în rezonanţă, simbolice prin posibilitatea de a fi extrapolate în(spre) înţelegerea şi aplicarea lor general-umană.

Paginile propun în peritextul fiecărui poem o fotografie artistică, inspirată, co-participativă la raţiunea estetică. Pusă în proximitatea derulării virtuale a unui film fotografic, cartea capătă energii cumulate, sporind pe de-o parte tensiunea provocării şi pe de altă parte concentrarea receptării. Sursa fotografică îi aparţine lui SorinDănuţ Radu a cărui investigaţie este menită să conducă la o selecţie care potenţează poemul, *încărcătura* imagistică devenind în sine un *complement textual*. Sincretismul amplifică valenţele produsului artistic final şi completează discret sensibilitatea mesajului, stabilind ancore subtile între imagine şi metaforă. Gândirea poetică (foto)grafiază realul şi aparatul optic împrumută parcă stratul de celule senzoriale ale ochiului uman, prin care surprinde realitatea acoperită în mod surprinzător cu un strat *haric* de emulsie fotografică.

Autorul poemelor, Alexandru Mărchidan, (trans)scrie realitatea pe care *o călătoreşte* (fără să piardă nicio clipă din vedere supra-raţionalul) şi pe care o resemnifică din perspectiva înţelegerii şi aprofundării (supra)feţelor: ,,iată străinul care umblă cu viaţa lui/ proptită ca un toiag de sprijin/ străinul necunoscut având ochii mei,/ mersul, chiar şi visele/ locul spre care se îndreaptă nu are însă nimic străin/ inimii lui." (*Ipostaze ale călătoriei*). Poetul conştientizează apartenenţa la o nelinişte metafizică pe care lumea concretă/terestră o revendică în mod constant: ,,spre biserică/ poteca/ se/ îmbisericeşte/ spre inimă/ mintea/ se-mbracă/ în cer// în Tine/ eu/ din străin/ fiu se face." (*Sacrele metamorfoze*). Dedicaţia inserată devine simbolică în acest sens, ca şi motto-ul cărţii – Daniel Turcea, căruia îi este închinat volumul, este *un poet* cunoscut pentru *consimţământul* său la viaţă creştină şi pentru efortul *personal* de a descoperi energiile dumnezeieşti, iar maxima care deschide panorama lirică aparţine lui Andrei Tarkovski, creatorul filmului creştin, cunoscut în artă pentru viziunea sa *poetică.*

Atent la corpul poemului şi la vocea textului, Alexandru Mărchidan pune în lumină experienţa unică, personalizată, a receptării realului ca înfăţişare poetică. Este un poet de viziune, cu o experienţă interioară nebănuită, cu o complexitate remarcabilă a simţurilor şi cu afectivitate inepuizabilă, mereu reînnoită în raport cu esenţele. Se poate spune că este un poet realist, în sensul dat sintagmei de Nicolae Steinhardt – *realist este insul care percepe întreaga realitate, atât realitatea brută, cât şi pe aceea poetică*. Această *realitate întreagă* este (re)sursa creaţiei lirice a poetului, miza sa fiind una transparentă – menţinerea sufletului într-o stare contemplativă. Poezia *ştie mai mult* şi decodifică intuitiv din *taina dintâi*, din ethosul lui Dumnezeu, tot aşa cum fotografia împrumută din memoria lumii (cel mai important *patrimoniu* al ei), pentru a găsi şi a avea *rost* în întruparea Logosului: ,,Cel ce vine de sus este deasupra tuturor/ timpul şi-a luat în spate/ lucrurile de chiriaş/ şi ruşinat/ nu mai vine/ ziua e în prefacere/ trecem unii prin alţii în gând/ şi din păsări/ flăcări/ flăcări-păsări/ iată descendenţa pe linie cerească." (*Cel ce vine de sus este deasupra tuturor*).

Poetica lui Alexandru Mărchidan este un prilej de reflecţie, de rugăciune – o întrepătrundere a poeziei cu teologia, practică prin care fiinţa interioară diferenţiază sensurile şi dă stabilitate valorilor, le clarifică şi le ordonează. Adevărata *hesychazo* (o practică a rugăciunii la isihaşti) este, aşadar, *poezia*, exerciţiu asumat pentru *a păstra liniştea*, pentru a putea ţine trează mintea şi inima şi, totodată, pentru a le disciplina pe amândouă în ideea împăcării necesare *călătoriei*. Chiar isihaştii considerau că rugăciunea şi sobrietatea se pot localiza în ambele lăcaşuri (prin *coborârea minţii în inimă*), susţinând că acest fenomen este cât se poate de *real*. Pe parcursul succesiunii poemelor, autorul îşi declină apartenenţa la un spaţiu sacralizat, convingere care generează intersectarea benefică a celor două valenţe umane, artisticul şi religiosul: ,,cel mai scurt/ drum/ este cea mai simplă/ întâlnire/ dintre om/ şi înger/ când/ omul/ îşi rosteşte/ îngerul/ când/ îngerul/ se dă de gol/ în om." (*Peste aspidă şi vasilic*). Deşi trăirea şi experienţa poetică sunt diferite de trăirea şi experienţa religioasă, ele se pot potenţa şi completa, motto-ul devenind în acest sens un argument: *Arta este o formă de rugăciune*.

Opţiunea lui Alexandru Mărchidan pentru poezie este bazată se pare pe nevoia de a investiga profund şi creator acest univers uman bivalent, care include atât planul terestru, în care omul este copilul perpetuu pierdut de Dumnezeu, cât şi planul ceresc, în care Dumnezeu este Părintele perpetuu al creaţiei. Dar poezia nu merge direct în transcendenţă, ea încearcă să surprindă constant permanentul mister al existenţei umane, iar dincolo de bagajul tranzitiv al textelor, poezia este reflecţie şi inspiraţie. Uman devine creştinesc în geografia antropologică a poetului, iar ipostaza de asumare a condiţiei umane este prezentă *în numele omului*, etern vulnerabil prin căderea lui în lume: ,,deschid/ adânc ochii/ te privesc/ şi mă înfricoşez/ omule/ eşti/ tot/ o rană deschisă." (*Punct de plecare).* Secvenţele poetice sunt restituiri, trăiri filtrate prin lumina fastuoasă a revelaţiei unui sens unic, ascendent, stare de pregătire a unei mari (re)întâlniri şi (re)aşezare a vieţii pe temei creştin. Nu este o poezie militantă, autorul nu face parte din grupul celor care ambalează cu insistenţă tema religioasă, corpusul poetic nu doreşte să livreze efectiv *o convingere* religiosă, deşi reperele religioase nu lipsesc din texte. Rolul lor însă este acela de a atrage atenţia asupra stării de religiozitate din om, poetul ştiind de fapt că ascultarea de Cristos nu este un lucru simplu: ,,şi s-a luptat îngerul cu mine/ ca un muntean/ cu nebunia catărului/ el sus eu pe loc/ el mai repede eu spre prăpastie/ el în dreapta eu aiurea/ s-a luptat îngerul cu mine/ mii de zile mii de paşi/ mii de oftaturi/ până ce într-o clipă/ mirosul nopţii ca o săgeată/ până spre inimă/ suficient/ de înfiptă/ cât să/ nu/ uit." (*Îndărătnicie*). Rugăciunea este *o realitate vie*, cum spunea cândva Sfântul Teofan Zăvorâtul, un prilej de *întâlnire personală cu Dumnezeu*: ,,Dumnezeule Doamne/ dă drumul/ celei scări/ de un capăt/ şi lasă să urc/ o vreme fără furtună/ fără sabie/ fără soare cu dinţi –/ n-am învăţat încă/ să le frâng/ în mine." (*Rugăciune*), iar poetul este întâiul smerit în decadenţa lumii care trebuie să-şi regăsească frumuseţea: ,,aştept răbdător/ o revoltă/ a frumuseţii/ în lume/ în pământul/ şi în norii mei/ însingurat/ de atâtea vlăstare/ înnoptate de grăbiţii/ ce-şi poartă/ pierderile/ ca pe o haină/ de paradă/ aştept răbdător/ o revoltă a mugurilor... ." (*Adâncit în mine ca un copac în aşteptare iarna*). Sărbătorile, colindele, jertfele, fac parte dintr-o *arhitectură grandioasă* în care alteritatea se adaugă cu uşurinţă conştiinţei de sine: ,,veghere/ a celuilalt/ pentru ca totul pe care îl poartă/ să nu devină rană// dezghiocare din timp// compas cu punctul de sprijin/ în cer." (*Arhitectură interioară*). Cartea nu ocoleşte confesiunea, credinţa ca stare naturală a omenescului, ecourile biblice, unda mistică, dimensiunile/logica de tip creştin şi simbolurile: cartea, îngerul, psalmul, cina sau iubirea, căderea, învierea etc. Autorul stabileşte coordonatele proprii prin raportare la sacralitatea ontologică, implică cu consecvenţă principiile fundamentale ale vieţii – arta de a compensa armonios bucuria de a trăi cu exerciţiul disciplinării tuturor simţurilor şi cu metanoia minţii care devine o participare *individuală* la inteligenţa christică. Discursul meditativ şi mersul înspre înţelepciune al textului amprentează întregul volumul, conferind perenitate mesajului şi atemporalitate reflectării. Universul poetic este rotund – un arc de cerc este pământul, un arc de cerc este cerul – la mijloc, (a)prins, ochiul poetic prevede, întrezăreşte, măsoară, cântăreşte: ,,Trupul de lumină/ îmbrăţişează/ trupul de piatră/ fiecare piatră se face/ cuvânt/ fiecare trup se face/ rugăciune." (*Catedrala*).

Ceea ce frapează în panorama stilistică a scriitorului este în primul rând relaţia dintre cumpănirea/moderaţia discursului şi convingerea morală *a apartenenţei*, iar pe de altă parte echilibrul dinamic dintre implicare şi detaşare, ca procese opuse care se desfăşoară cu aceeaşi intensitate. Privită în aspectul ei general, *Hesychia* consacră din nou acest gen de lirică, prin care poetul, ca model antropologic arhetipal, transferă în vers şi în pagina scrisă mărturia ancorării sacrului în profan şi percepţia *firească* a tainei divine diseminate în cotidian. Alexandru Mărchidan transcende teritoriul poeziei, al poeticii în general, mergând către un sens gnoseologic mult mai subtil, prin vibraţie creştină. El confirmă inclusiv demersurile epistemologice moderne în care poezia este privită ca *un câmp radiant al realului* (similar cu câmpul electromagnetic sau cu câmpul gravitaţional), renunţându-se la ideea că poezia este simţire maladivă a poetului nostalgic în exces sau vulnerabil prin melancolie. Metafora şi versul, asemeni undei şi radiantei, fac parte şi aici dintr-un limbaj al cunoaşterii, o receptare specializată care, pusă sub lupa fizicii moderne, ar putea fi privită ca o emanaţie (celestă), un mesaj indus de stare şi sugestie, nedetectabil dacă poetul nu ar avea acces la revelaţie.

dr. Magda Grigore,
membru USR

Dublu prilej de meditaţie

De secole poezia, fără a ţine cont de meridian şi de civilizaţie, a bucurat sufletele oamenilor indiferent de generaţie, continuându-şi şi în prezent menirea. În schimb, fotografia încă îşi caută identitatea, punctele de reper.

Mult mai tânără decât tiparul şi o idee mai bătrână decât metroul londonez, fotografia are acel ceva care seduce cu rapiditate pe toată lumea, indiferent dacă este vorba de un adolescent care rezolvă integrale sau de un octogenar care este interesat de modul în care soarele îi mângâie ferestrele.

Deşi nu depăşeşte încă două secole, orizontul fotografiei nu mai este aşa de generos ca cel din secolul XX, unica vinovată a acestei stări de fapt fiind viteza, goana nebună a tehnologiei de a împinge limitele tehnice dincolo de graniţe pe care nu ni le-am fi putut imagina în urmă cu un sfert de secol, fotografia pe suport de hârtie devenind tot mai rară, în vreme ce imaginile digitale au monopolizat piaţa. Din punct de vedere al progresului tehnic fenomenul este îmbucurător, însă din perspectiva civilizaţiei fotografiei nu poate fi vorba despre acelaşi lucru.

Din perspectivă tehnică orice om poate apăsa cu degetul pe declanşator, însă din punct de vedere estetic nu orice om are darul de *a vedea* prin intermediul aparatului de fotografiat. Diferenţa în acest caz este dată de gradul de cultură al fiecărui om, care generează acea trăire interioară şi care rezonează, sau nu, cu cei care sunt receptorii fotografiei.

Dacă în domeniul celor care au ca armă cuvântul editorii îi preferă uneori tocmai pe cei care le sunt mai facili/gratuiţi din punct de vedere financiar, acelaşi lucru se poate spune şi despre fotografie. În fond, economia de piaţă are ca literă de lege profitul.

În urmă cu aproape două decenii, un cunoscut patron de ziar făcea economii substanţiale în materie de ştiri. Atunci când îi era necesară o ştire de la locul unui accident nu mai trimitea un redactor în teren, fiind conştient că profesionalismul şi experienţa nu sunt gratuite. Îşi trimitea şoferul, care în schimbul unei ţigări obţinea detaliile necesare de la cei care îşi făceau veacul prin zonă.

Fotografia a ajuns în aceeaşi zonă a lipsei de respect. Multe dintre ziarele şi revistele pe suport de hârtie, care au consacrat generaţii de fotografi şi fotoreporteri, sunt de găsit în prezent numai în analele bibliotecilor. În contextul în care toată lumea fotografiază, mai ales cu telefonul mobil, iar telefoanele mobile au ajuns în prezent la rezoluţia pe care o aveau aparatele DSLR în deceniul trecut, imaginile ne inundă zilnic viaţa în mediul on-line, spaţiu în care s-au refugiat şi multe dintre ziare şi reviste. Este o abundenţă de imagini digitale, majoritatea submediocre, încât sunt momente în care, pentru a privi o fotografie de calitate ne vedem puşi în ipostaza lui Diogene: o găsim foarte greu, sau chiar deloc, chiar dacă folosim o lampă...

Şi dacă în presa scrisă jurnalistul este înlocuit de şoferul care plăteşte informaţia cu o ţigară, fotografia a ajuns în punctul în care nu valorează nici măcat atât din perspectiva celor care o folosesc.

Trecând de la paralela dintre civilizaţia poeziei şi a fotografiei, în paginile cărţii de faţă avem o simbioză între poezie şi fotografie. O poezie scurtă, uşor melancolică, misterioasă, în stilul haiku. Se poate observa că toate fotografiile cărţii sunt alb-negru, arătând preocuparea autorului faţă de fotografia clasică, tradiţională, din dorinţa de a determina privitorul să caute detaliile care să îi poarte gândurile pe aripile unei poveşti. În multe cazuri, fotografia completează tema poeziei, generând stări meditative şi inducând linişte. Fotografia şi poezia se completează reciproc, dar sunt şi situaţii în care poezia arată de ce a fost trimisă în inimile oamenilor înaintea fotografiei.

Cartea de faţă este un dublu prilej de meditaţie, pentru cei care iubesc poezia şi fotografia deopotrivă, pentru cei care vor să evadeze din tumultul cotidian, bucurându-se de un act cultural.

Cu siguranţă că sunt versuri care vă vor atinge sufletele, tot aşa cum pentru multe din fotografiile acestei cărţi veţi avea tendinţa de a nu le privi doar o singură dată. Meritul este al autorilor, ajunşi la vârsta maturităţii artistice, ceea ce le-a permis să se exprime elegant şi cu uşurinţă pentru realizarea prezentei canavale.

dr. Cătălin Fudulu,
artist al Federaţiei Internaţionale de Artă Fotografică

„...un sâmbure
de lumină
ne desprindem
unul din altul”

Poate vă veţi întreba când veţi deschide această carte care este semnificaţia titlului ales de către cei doi autori, Alexandru Mărchidan şi Sorin Dănuţ Radu. La fel m-am întrebat şi eu, până când am început să intru în labirintul de poezii şi fotografii. O senzaţie delicată de linişte şi împăcare învăluie ansamblul creat în armonie de cei doi autori. Parcurgem uşor poem după poem, imagine după imagine, în pace şi linişte, împăcând trupul cu sufletul, menţinându-ne într-o stare contemplativă, complexă, dar simplu denumită *hesychia*.

„(...) caut poemul în care nu ai reuşit să ajungi pân’ aici
în care silabele şi lacrimile şi rugile
au făcut o furtună şi o apă mare şi un foc
şi te-au oprit
şi deşi n-ai crezut niciodată
în zidul acela
mă zidisem eu.”

Pierduţi în zăpada iernii, sau rătăciţi printre ploi şi furtuni, înconjuraţi de umbre şi năluci, pare că lumea se conturează tristă şi întunecată, şi că un sentiment de părăsire ne cuprinde urmărind secvenţa de imagini parcă desprinse dintr-o altă existenţă… dar liniştea şi împăcarea ne alină, versul ne desprinde şi ne ghidează într-o stare de meditaţie şi nu de analiză, şi uşor găsim lumina din spatele umbrelor, soarele de după ploi şi furtuni, şi mângâierea gingaşă a florilor care au învins asprimea iernii.

„ (...) şi-a venit dimineaţa
în fire
noi
cheia cuvintelor
spre lumină
o am întors.”

Mirela Momanu,
Bucureşti, octombrie 2015

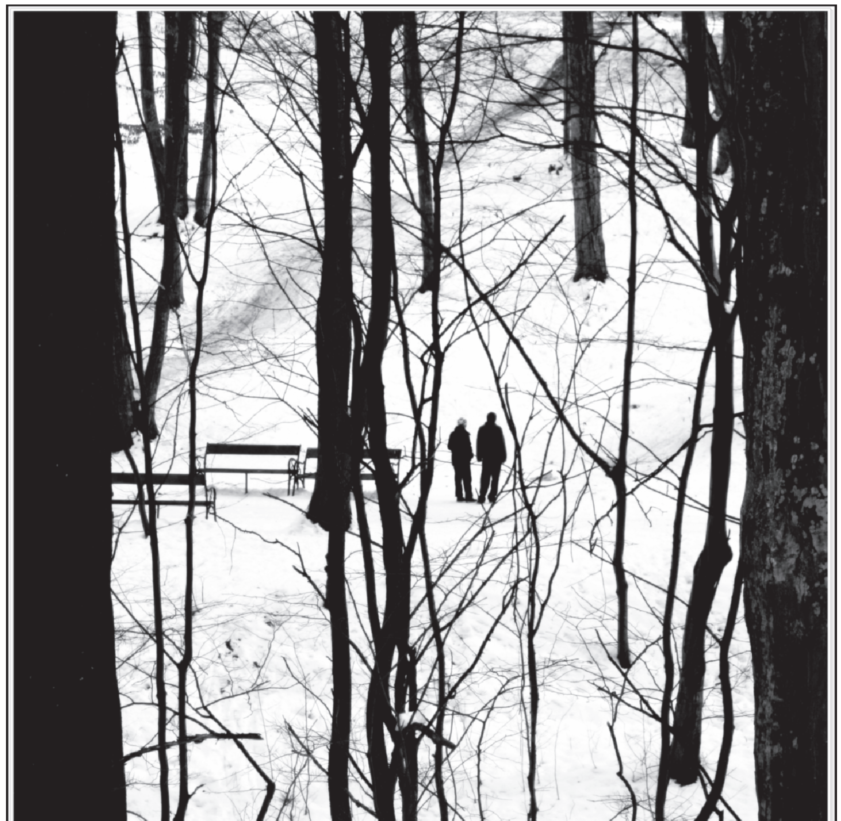
Hesychia

înainte ca noaptea
să iasă din matcă
înainte cu mult
să se-aşeze sub perne
felinare-ntre gânduri
ascund
lung este drumul
spre dimineaţă
ba prin păduri vechi-noi
ba prin oraşe cunoscute-necunoscute
n-ai a şti pe cine-ntâlneşti
când lumea încet îşi iese din matcă
fiinţe nevăzute ţesute în aer
vânători iuţi
colţuri de cuvinte uitate
aşteaptă
ca o carte ce se va închide
ca un nor ce se va descălţa
dintr-o dată
vin toate
cu ce felinare
între mările acestea rănite
cu ce scări între prăpăstii şi ceruri
le voi întâmpina?

Catedrală

trupul de lumină
îmbrăţişează
trupul de piatră
fiecare piatră se face
cuvânt
fiecare trup se face
rugăciune.

Ipostaze ale călătoriei

în acea zi oamenii şi-au adus aminte
au deschis ferestrele
şi au şters urmele
au scos afară apa
care le adâncea frigul

afară a devenit înăuntru
şi înlăuntru au găsit în sfârşit
un loc mai bun de odihnă

iată străinul care umblă cu viaţa lui
proptită ca un toiag de sprijin
străinul necunoscut având ochii mei,
mersul, chiar şi visele
locul spre care se îndreaptă nu are însă nimic străin
inimii lui.

Pastelul clipei de azi

lumină risipită în ore de răşină
ca dâra melcului pe scoarţă

cuvinte care se desprind
de suportul lor real
căutându-şi sufletele

oare când se va trezi
chipul de sub măşti
răzvrătire a sinelui
împotriva căderilor sale

întrebare aplecată asupra sa
de forţa centripetă a unui răspuns.

Arhitectura interioară

veghere
a celuilalt
pentru ca totul pe care îl poartă
să nu devină rană

dezghiocare din timp

compas cu punctul de sprijin
în cer.

Cina

astă-noapte
am cinat în cer
se făcea că ajungem pe rând
de departe
nu pâine nu sare mâncam
ne adumbrea dinspre copacul acela
o cădere la pace
nu ştiam dincotro şi pe ce se sprijină toate
noi cinam la o cină fără-nnoptare
oaspeţi eram ca cei care vin într-o ţară
părăsită odată nespus de demult
şi nu pâine şi sare mâncam
trecea de la unul la altul
un vas de lumină
ca un soare adus să adape
vlăstare de viţă.

Poemul în care ai dispărut

atâţia oameni aproape zilnic
încercând să mă închidă în colivia lor
să-mi arunce securile în suflet
atâţia porniţi să-ţi facă din vise
ceva tot mai mic
ca un cub de zahăr apăsat în podul palmei
nici nu ştiu cum am ajuns să mă ascund
în atâtea cuvinte
să mă arăt prin ele ca un ciob de durere
pus la un foc prea tare
caut poemul în care nu ai reuşit să ajungi pân' aici
în care silabele şi lacrimile şi rugile
au făcut o furtună şi o apă mare şi un foc
şi te-au oprit
şi deşi n-ai crezut niciodată
în zidul acela
mă zidisem eu.

Seară de Sfântul Nicolae

ninsoare timidă
ninsoare ca o meditaţie
ca o cădere a zilei în noi
sărbătoare cu timpul tău cuminţit
pus la dospit în tihna aşteptării
timp îmblânzit rugându-se chiar el
să-i prelungeşti ziua ca să se odihnească încă puţin
în răgazul dintre rugile tale
în răstimpul trecerii de la o pagină la alta
ninsoare înceată ca lacrima vie
îmbibând atomii lumii cu bătăi de inimă
sărbătoare-călătorie în care lacrimile curg
pe dinăuntru.

Tu

doar pentru că aştept
în cuvintele tale
ieşirea din acest zid
unde atâtea nopţi
stau ca nişte arbori
unde atâţia arbori
îşi deschid coroanele ca nişte continente.
când întind mâna stângă
jumătate din zid se îndepărtează
când întinzi vârful aripii

întregul zid îşi neagă materia
întregul cerc se schimbă în sferă
întreaga noapte iese din lanţul ei
de aceea nu mă tem
că vreodată nu ar veni ziua.
o aripă nevăzută undeva în univers
se trezeşte odată cu tine
şi lasă zidurile
în urmă.

La 30 de ani toţi lupii au plecat, toţi lupii se adună

nimic nu mai poate fi la fel.
ca nişte case tot mai îndepărtate
par ceasurile dinapoi
aceste clopote de miere
această miere de aramă
ca locuri lăsate în urmă
pe care le mai vezi cumva
deşi picioarele se mişcă înainte
sau doar pământul se roteşte dedesupt
ceva te împinge
un alt ceva te atrage spre el
nu, nu e viitorul
cuvântul din jobenul filozofilor
nu, nu e trecutul (lac adânc
pentru jefuiţii de melancolie)
eu mă îndrept în altă parte
uneori iute alteori târâş
uneori şchiopătând alteori luat pe sus
mă îndrept uneori murind
eu merg ca picăturile de ploaie iarna
spre copilăria Aceea
spre Început.

ca o pisică
cu miros de zăpadă
timpul a intrat
pe uşa din faţă
am căutat şi eu
la repezeală
să ascund o sumedenie
de lucruri mărunte
fire de lumină
ce ar fi putut îngheţa
imagini de când
mă desprindeam
pisica asta a tapetat pereţii
cu prezenţa ei
când mişcă mustăţile
mi-e teamă
să nu fie o avalanşă în Himalaia
un tsunami solar
un cuvânt ce mi-ar putea naşte
canioane în suflet
timpul a intrat pe uşa din faţă
şi eu am uitat să aşez în tocuri
o plasă mai deasă...

Duet

Tata

destrămare
destrămare a pânzei
ţesută ca un vis atât de departe
să fie al tău
atât de viu că ai fost acolo.
aplecat peste copilărie
tata şoptea o rugăciune când adormeam
şi cuvintele făceau un pod
între el
Dumnezeu
şi mine cel dincolo de somn.
un vânător de pace
pe apă tulbure
tata nu ne ascundea temerea sa
că uneori peşti cu dinţi de foc
pot ieşi din adâncuri
şi pot cădea în noi
dar
el era liniştit
el aşezase un pod nevăzut
mai tare ca oţelul
mai tare ca somnul
mai tare ca moartea.
ca spicele privirea lui
niciodată n-a ucis când înţepa
privirea lui
ca spicele
ce leagănă
în câmpie
soarele.

Adâncit în mine ca un copac în aşteptare iarna

adâncit
în rădăcini
neclintit
cu toţi ochii
întorşi
spre seva
pe care nimeni
n-ar bănui-o
aştept răbdător
o revoltă
a frumuseţii
în lume
în pământul
şi în norii mei
însingurat
de atâtea vlăstare
înnoptate
de grăbiţii
ce-şi poartă
pierderile
ca pe o haină

de paradă
aştept răbdător
o revoltă
a mugurilor
nimănui
nu-i dă de înţeles
pacea
pacea de sub ramurile
acestea
desfrunzite
înmărmurite
de ger
pacea
şi chipul ei geamăn
tunet de trezire
liturghie
a Învierii
din moarte
la viaţă
şi de pe pământ
la cer...

Jertfa lui Constantin Brâncoveanu

şi erau în ziua aceea
un timp vechi şi un timp nou
faţă către faţă
nimic risipind
nimic amestecând
dar ziua a început să se plece spre seară
şi-n zale de cenuşă
cineva a venit
la omul acela
să-i dea un veşmânt de durere
să facă un târg
cum se fac uneori pe aici
iată
altul să fii
chip străin
de inima ta încrustată cu rugi
de Acela cu rănile Lui.
ziua a început să se plece spre noapte
iar omul cu statura clădită în ceară
s-a ridicat ca un paznic de soare
şi-a ars cu lumină nestinsă
trecând pe rând
ca un foc
sângeriu
din fiu în fiu
din fiu în fiu...

Nu ştiu cum aş putea numi aşa ceva

se înseninează
pe drumul acesta
departe se face aproape
mai frig se face cald
mai întunericul se strânge în el
şi devine un punct de suspensie.
unde stau vulturii
se ridică un răsărit
şi duce lumina lui
până la celălalt colţ

ai putea să ieşi
în sfârşit
din pelerina asta
dacă nu ar mai ploua
din când în când
e o dimineaţă frumoasă
preotul iese din altar
cădelniţează un pic prin univers
apoi se întoarce.

Cel ce vine de sus este deasupra tuturor

acestea rămân
pentru ca norii
să nu se sfâşie în cuvinte
cuvintele să nu se facă vulturi
şi ei să nu ne umble prin somn
Cel ce vine de sus este deasupra tuturor
timpul şi-a luat în spate
lucrurile de chiriaş
şi ruşinat
nu mai vine
ziua e în prefacere
trecem unii prin alţii în gând
şi din păsări
flăcări
flăcări-păsări
iată descendenţa pe linie cerească.

Contraste

prieten plecat
pe caii de teracotă
ai împăratului Qin
acum când afară
râde iarba
chiar dacă
la rădăcina ei
roade un vierme
rău.

Învierea

ne întoarcem
din pribegie
am ieşit şi noi din burta chitului
ca la o chemare de demult
şi râuri de lumină am venit
curgând de jos în sus
noapte incandescentă
predându-se zilei
pietrele caselor urcă
în munţii
din care-au fost luate
munţii urcă
în ideea ce le-a născut
râuri de lumină
nemaivăzute galaxii
curgând pe drumuri înfiorate
de parcă din adâncurile cele mai de sus
s-a lăsat potecă
şi îngeri cu oameni
în taina Cuvântului
se întâlnesc.

Împodobit eşti cu frumuseţea mai mult decât...

stoluri
de clipe
cu multe colţuri
sunt gândurile noastre
înainte
înapoi
sus
jos
stânga
dreapta
nenumărate puncte cardinale
tot atâtea poluri
ce ne strigă gândurile
cum şi cine mai ştie
să le separe nordul de sud
cum şi cine mai poate să afle
un loc bun
de întâlnire
ca să nu se urască
să nu se sfâşie între ele
stoluri
de clipe
cu multe colţuri
sunt gândurile noastre
când scapă nebune de-acasă
din naosul inimii
şi cad
ca bolovani grei
în adânc.

Antigravitaţie

iată s-au lungit stelele
ca nişte litere plouate
copiii se agaţă de marginile lor
şi-şi fac leagăne
în curând se va înnopta
şi în zăpadă vor rămâne
urmele glasurilor crude
în curând stelele
se vor contracta
şi-i vor ridica pe toţi
ca la un pocnet de degete.

Cuvânt către tine însumi

nu se încheie noaptea uşor
cu lacăte necuprinse
suntem legaţi de ea
Doamne, Cel ce ai ieşit din moarte ca dintr-o cămară
nu se cunosc la vedere
fagurii de miere
de fagurii de foc
nu aşteaptă dimineaţa
omul hrănit
doar cu vise şi fum
nu vindecă lumea
cu adevărat nu vindecă nicicând
aceste răni
Doamne, Cel ce ai ieşit din moarte ca dintr-o cămară.

Sacrele Metamorfoze

spre biserică
poteca
se
îmbisericeşte
spre inimă
mintea
se-mbracă
în cer

în Tine
eu
din străin
fiu se face.

Peste aspidă şi vasilic

cel mai scurt
drum
până acasă
este cea mai simplă
întâlnire
dintre om
şi înger
când
omul
îşi rosteşte
îngerul
când
îngerul
se dă de gol
în om.

O primăvară

iată
suflete
a venit primăvara
s-au trezit
mugurii.
la tine
tot cuiburi
ciuruite
de ploi.

Dublul...

se aprinde câteodată un far înlăuntru
ca şi când ar vrea să anunţe
că ţărmul e aproape
eu întreb prietenii vecinii
ba chiar şi printre străini
care este ţara ţărmului
între timp las lucrurile aşa
în rafturile lor
ca unul ce crede că nu va debarca vreodată
caut în continuare dublul fiecărei chei
ţărmul se apropie singur.

Portret

acest prieten
s-a născut
pe lună
e un munte
de tăcere
timpul
se ascunde
în el
ca un diamant
ca frumuseţea
într-un migdal
înflorit.

Sunet de colindă

Lerui ler'
Se aud anii
Căutându-şi loc de-ntors
Ce au fost şi ce-or să fie
Într-o inimă de foc
Le va răsădi Cristos.
Lerui ler'
Veacuri lungi de vreme
Scutură din ochi păstorii
Şi pe nume de botez ne
cheamă
Dându-ne la fiecare
Câte-un rost.
Lerui ler' şi iarăşi ler'
Lumea asta ninsă toată
S-ar putea acum preface
Dintr-un ciob de piatră
Într-un strai de cer.

Îndărătnicie

şi s-a luptat îngerul cu mine
ca un muntean
cu nebunia catârului
el sus eu pe loc
el mai repede eu spre prăpastie
el în dreapta eu aiurea
s-a luptat îngerul cu mine
mii de zile mii de paşi
mii de oftaturi
până ce într-o clipă
mirosul nopţii ca o săgeată
până spre inimă
suficient
de înfiptă
cât să
nu
uit.

(Ano)timpuri şi crisalide

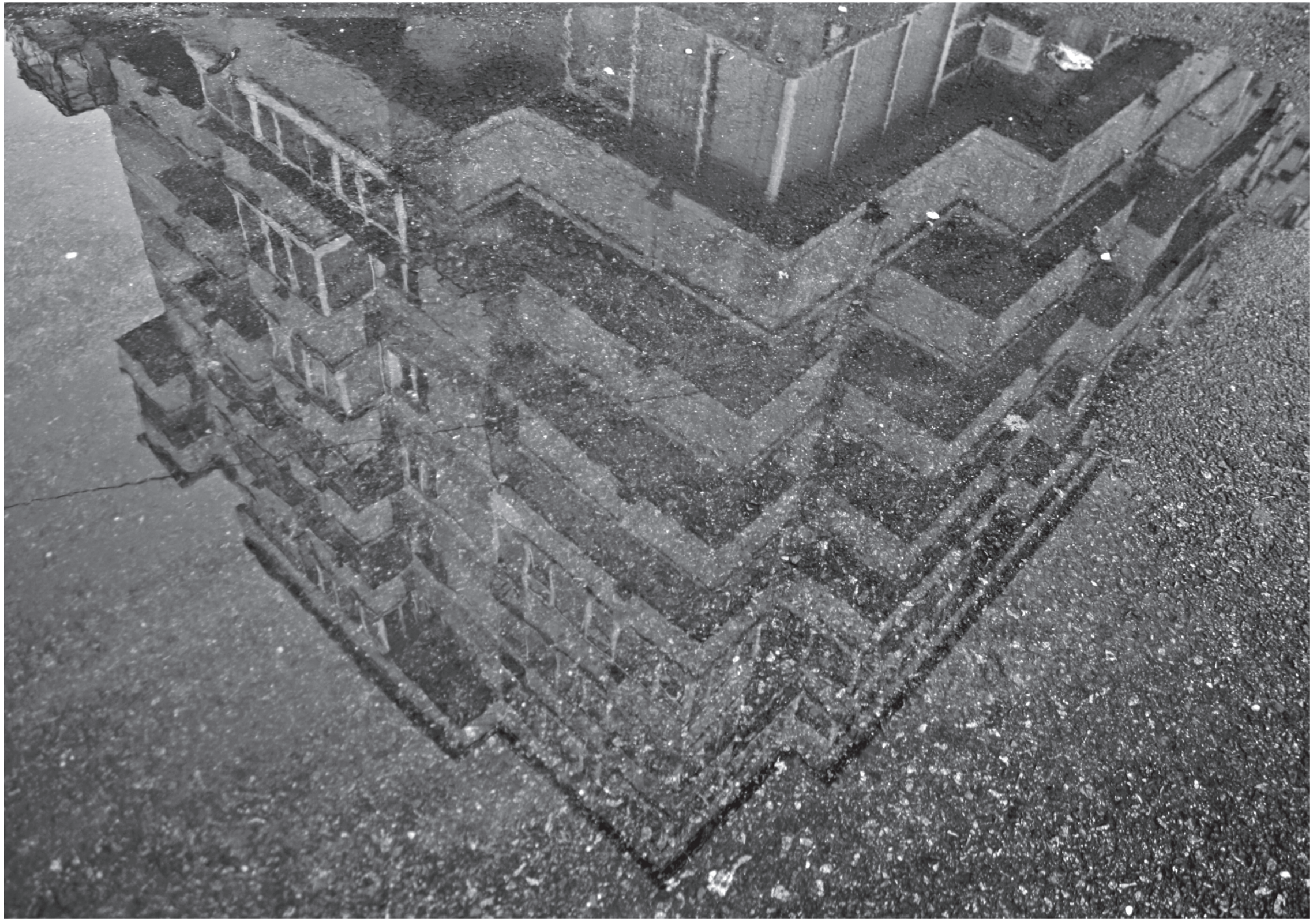

liniştea
a fost
câteodată
zgârcită
cu noi
dar
timpul
nu a mai rezistat
propriei treceri
şi pasărea
veşniciei
şi-a părăsit
ghioaca
acum se odihneşte
lângă streaşina
fiecărei inimi
aşteptând
să fie lăsată
înăuntru.

Trecere

din pivniţa timpului
iernile trecute
ne curg
cu gust nou
în pahare.

Metafizic
(I)

va intra prin ziduri
o pasăre
cu ciocul de foc
şi ne va ciuguli
tăcerea
până ce smoala ei
va deveni
un pod.

Metafizic
(II)

psalmii
de dimineaţă
au scos mugurii
din noi
locul frumuseţii
aşteaptă mereu
să fie
căutat.

Rugăciune

Dumnezeule Doamne
dă drumul
celei scări
de un capăt
şi lasă să urc
o vreme fără furtună
fără sabie
fără soare cu dinţi –
n-am învăţat încă
să le frâng
în mine.

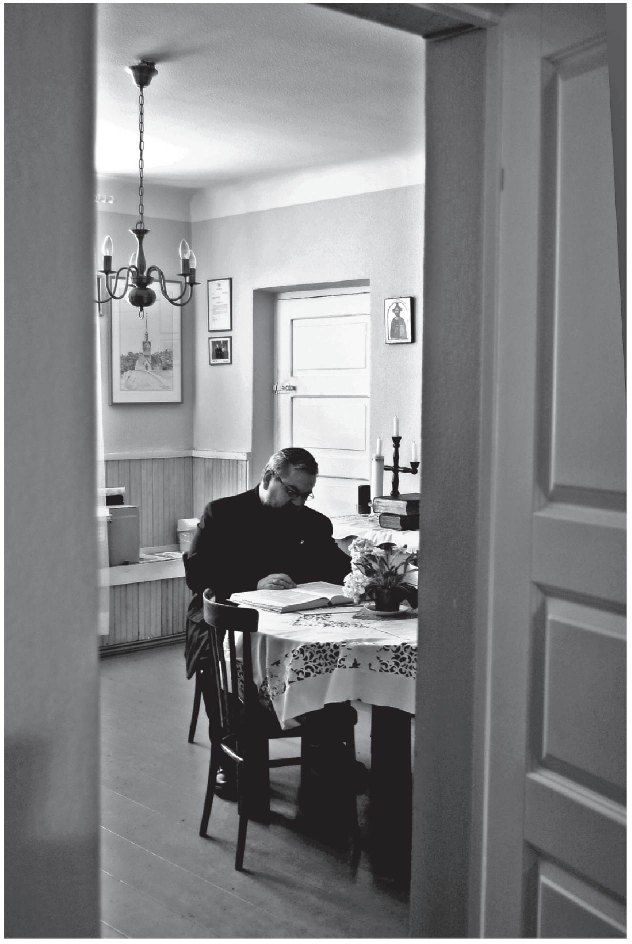

Sens invers

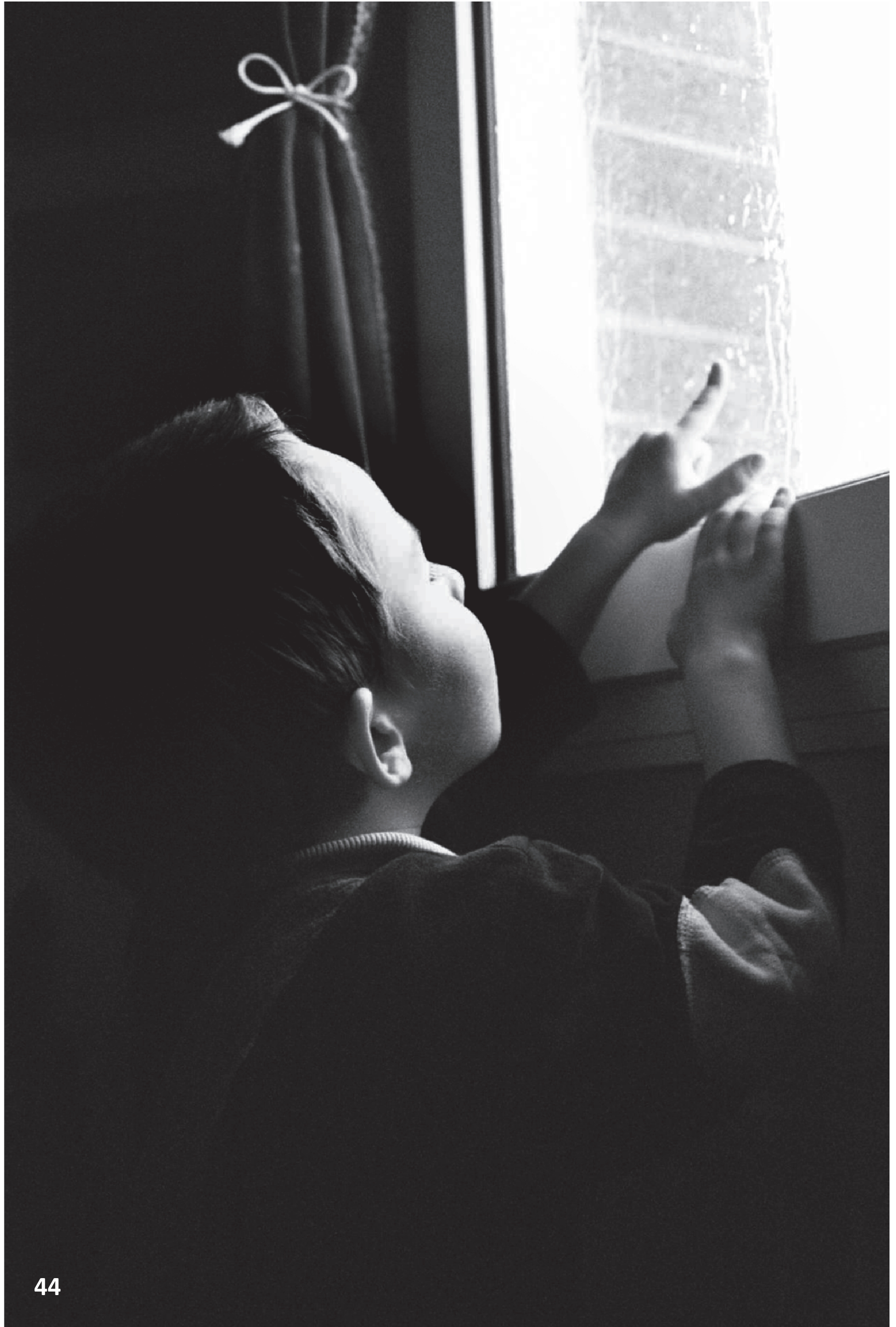
există
un sens invers
al morţii
amintirea mersului ei
prin lume
se depune
strat peste strat
în sângele
şi somnul
nostru
până ce
ne va înghiţi
luminişul.

Uşa deschisă

încă întuneric
noaptea
şi-a pierdut
copiii
pe uşa închisă
sufletele
strămoşilor
intră
să cineze
cu noi.

O definiţie aproape completă

iubirea
forţă
centrifugă ce creşte
pe măsură ce se depărtează
de orbita
inimii.

Spirala lucrurilor

ne răzvrătim
împotriva culorilor
„doar neduminica
şi nesâmbăta”
când gheţarii
plutesc ucigător
printre lucruri
şi cuvinte
când locuitorii
acestei fărâme
de univers
încă n-au făcut
trecerea
de la
inima lor
de piatră
la una
de om.

Uşa de chihlimbar

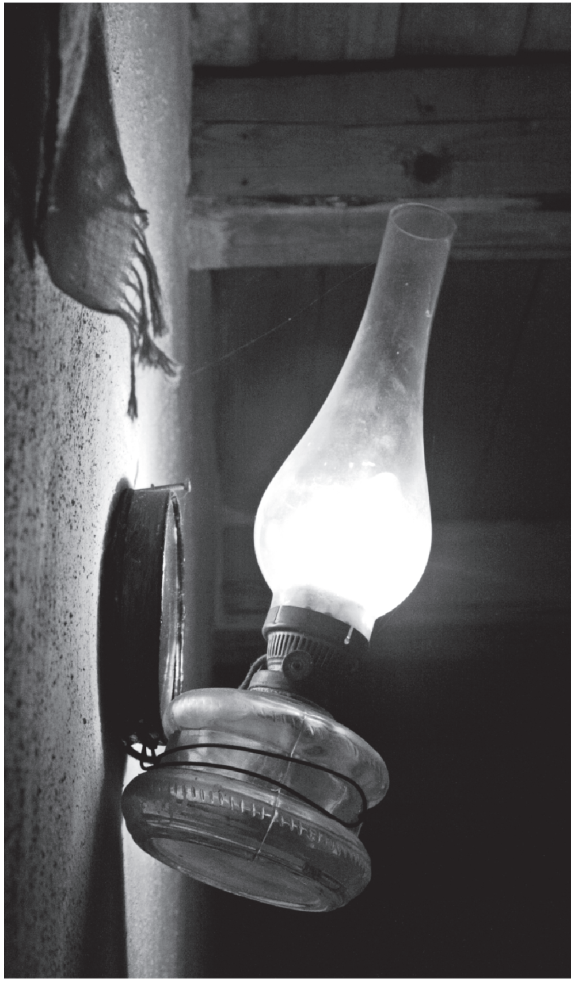
înainte să se nască
copiii visează
sufletele cuvintelor
cum se ridică
din soare
şi se fac
ochii
de pe zborul
păunilor
copiii visează
înainte
de naştere
nu e
o glumă
o mărturiseşte
fluviul
de foc
al tăcerii
lor.

Punct de plecare

deschid
adânc ochii
te privesc
şi mă înfricoşez
omule
eşti
tot
o rană deschisă.

Anghelos

oameni despre care nu mai ştiu nimic
îmi cer câte ceva în vise
unul o lampă
altul un cuvânt
în urma lor
decembrie
îşi duce iarna
la altar.

Intuiţie

încă
plouă
nu-i nimic
ne-am putea ascunde
(ca viaţa)
sub o păcătură
de apă.

Adânc pe adânc cheamă

brazii ies ca nişte gânduri tăioase
din spinarea pământului
ţi-au amorţit mâinile şi fruntea
la fel şi iarna asta
pe care o ţin strâns
în braţe.

Metanoia

gândind
la Dumnezeu
inima
mi
s-a făcut
o
lacrimă
mare.

Împăcare

se întunecă pământul
dinspre înăuntrul său
numai între noi
mai poate fi ascuns
un sâmbure
de lumină
ne desprindem
unul din altul
cât un cuvânt de înţelesul său.

Tăceri şi oglinzi

împăcată cu sine
tristeţea
mă înghite
din mers
ca pe un bob
de linte.

Sensuri

însingurări ale zilei
însingurările binecuvântate
ale celui alungat
de vocile care nu spun nimic
se adună singurătatea
ca apa rece în burdufuri
şi ţine pentru încă
o jumătate de sahară
între timp timpul devine prieten
chiar şi când ştii
că e prieten şi cu nisipurile
omul ca iarba
zilele lui ca floarea câmpului
aşa va înflori.

Conversii

căderile bune îţi doresc
cu faţa spre lumină
rătăcirile care te adună
din atâtea călătorii
fără capăt
şi pierderile
ce îmbogăţesc pe pierzător.

Vara

s-au întors fiicele calde
ale timpului
peste întrebările care îngheaţă privirea
peste apele în care niciodată visele nu tac
nu te înspăimânta
de acest timp
nu a intrat o pasăre de foc în casă
doar mi-am întins mâinile
e adevărat
am stat în soare
dar soarele a stat
mai mult în noi.

Identităţi convergente

tu
eşti
cea mai frumoasă fereastră
prin care mă privesc.

Germinaţie

şi-a venit dimineaţa
în fire
noi
cheia cuvintelor
spre lumină
o am întors
pământul e cald
ploaia aproape
tăcerea cea bună
a fost semănată
lucrând
aşteptăm
flămânzi
de
Dumnezeu.

ALEXANDRU MĂRCHIDAN

S-a născut la 28 ianuarie 1983, în comuna Slobozia, judeţul Argeş. Din 1997 locuieşte în Piteşti. Studii: Liceul „Zinca Golescu”, Facultatea de Filosofie (Universitatea din Piteşti), master la Facultatea de Filosofie (Universitatea din Bucureşti). Din anul 2010 primeşte titlul de doctor în filosofie, la Universitatea de Vest din Timişoara.

În prezent este lector universitar, în cadrul Facultăţii de Ştiinţe Socio-Umane (Universitatea din Piteşti), secretar literar la Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Argeş şi director al Editurii „Alean”. A primit numeroase premii la concursurile judeţene şi naţionale de literatură, a publicat poezie şi articole în peste 20 de volume colective şi în revistele: „Luceafărul”, „Vatra”, „Convorbiri literare”, „Argeş”, „Cafeneaua literară”, „Discobolul”, „Curtea de la Argeş”, Revista româno-germană „Agero-Stuttgart” „Juventus”, „Socrate”, „Forum-V”, „Avangarda”, „Târgoviştea literară” etc.

Volume publicate: *De valpurgii nu am fost acasă* (versuri, 2004, Piteşti), *Ochiul lui Shiva* (versuri, 2005, Editura Augusta, Timişoara), *Obiectivarea fenomenologiei în etică în opera lui Emmanuel Levinas* (teză de doctorat, 2011, Editura Tiparg, Piteşti), *Exil în inimă* (versuri, 2012, coeditare Alean şi Tiparg, Piteşti).

Fotografie © Sorin Dănuţ Radu

SORIN DĂNUŢ RADU

S-a născut la 18 septembrie 1982, în Banatul Sârbesc, şi locuieşte în Piteşti din anul 1989. A urmat cursurile Colegiului Liceal „Alexandru Odobescu”, specializarea Informatică, este licenţiat în Psihologie şi Ştiinţe ale Educaţiei, la Universitatea din Bucureşti, dar în paralel a urmat şi cursuri de filosofie la Universitatea din Piteşti, în perioada 2001-2004. Ca bursier Erasmus (2003) în Franţa, studiază psihologia interculturală şi antropologia la Universitatea „Jules Verne” de Picardie din Amiens.

În anii 2006-2007 a fost angajat referent la Biroul de Programe Comunitare, D.R.I.I.E., al Universităţii din Piteşti, în aceeaşi perioadă predând ştiinţe socio-umane la un liceu piteştean. Din anul 2008 este referent la Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Argeş. Pasionat de fotografie, antropologie vizuală, etnologie şi etnografie, a publicat articole în „Buletinul informativ” al Centrului Naţional pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale, în „Buletin Cultural Argeşean”, „Caiete folclorice Argeş”, „Săgetătorul”, „Curtea de la Argeş”, „Târgoviştea literară” şi altele, dar şi în mediul on-line. De asemenea, a publicat şi versuri în presa locală şi în volume colective, fiind membru al cenaclului Juventus. Multe dintre fotografiile sale au fost utilizate pentru realizarea coperţilor unor volume de poezie.

Preocupat de promovarea personalităţilor culturale din ţară dar şi de peste hotare, s-a ocupat intens de realizarea paginilor de prezentare a acestora pe portalul Monoskop.org. În cadrul Editurii „Alean” are o contribuţie deosebită la culegerea, tehnoredactarea şi promovarea produselor editoriale.

Cuprins

titlul poemului/date fotografie